

ઉત્તરાખંડ

- ❖ સીમાઓ :-ઉત્તરાખંડ ની ઉત્તરે તિબેટ, પૂર્વમાં નેપાળ, પશ્ચિમમાં હિમાચલપ્રદેશ અને દક્ષિણમાં ઉત્તરપ્રદેશની સરહદો આવેલી છે.
- ❖ ક્ષેત્રફળ :- ૫૩,૪૮૩
- ❖ દેશમાં સ્થાન :- ૧૯મું
- ❖ સ્થાપના :- તા. ૯/૧૧/૨૦૦૦
- ❖ પાટનગર :- દહેરાદૂન
- ❖ રાજ્યપાલ :- કૃષ્ણકાંત પૌલ
- ❖ મુખ્યમંત્રી :- ત્રિવેન્દ્રસિંઘ રાવત
- ❖ ડે. મુખ્યમંત્રી :- કે.એમ.જોસેફ
- ❖ સ્પીકર :- પ્રેમચંદ અગ્રવાલ
- ❖ રાજભાષા :- હિન્દી,ગઢવાલી, કુમાઉની

- ❖ રાજ્ય પક્ષી :- હિમાલયની મોનલ
- ❖ રાજ્ય પશુ :- મસ્ક હરણ
- ❖ રાજ્ય વૃક્ષ :- બુરાંશ
- ❖ રાજ્ય ફૂલ :- બ્રહ્મા કમળ
- ❖ રાજ્ય ફળ :-
- ❖ રાજ્ય ગીત :-
- ❖ રાજ્ય નૃત્ય :-
- ❖ રાજ્ય રમત :-
- ❖ હાઈકોર્ટ :- નૈનીતાલ (તા. ૯/૧૧/૨૦૦૦)
- ❖ મુખ્ય ન્યાયાધીશ :- કે.એમ.જોસેફ
- ❖ હવાઈમથક :- જોલી ગ્રાંટ (દહેરાદૂન), પંતનગર (ઉદમસિંહનગર), ચમોલી અને ઉત્તરકાશી અને અગત્સ્યમુની (રુદ્રપ્રયાગ)
- ❖ કુલ વસ્તી :- ૧,૦૦,૮૬,૨૯૨ (વર્ષ-૨૦૧૧)
- ❖ વસ્તી ક્રમ :- ૨૧મો
- ❖ વસ્તી ગીચતા :- ૧૮૯
- ❖ જાતિ પ્રમાણ :- ૯૬૩
- ❖ સાક્ષરતાનો દર :- ૭૯.૬૩%
- ❖ લોકસભાની સીટો :- ૦૫
- ❖ વિધાનસભાની સીટો :- ૭૧
- ❖ રાજ્યસભાની સીટો :- ૩
- ❖ જીલ્લાની સંખ્યા :- ૧૩ (સૌથી મોટો જિલ્લો ચમોલી અને સૌથી નાનો જિલ્લો ચંપાવત છે)
- ❖ તાલુકાની સંખ્યા :-
- ❖ ગામડાઓ :-
- ❖ મહાનગર :-
- ❖ મુખ્ય પાક :-
- ❖ મુખ્ય ઉદ્યોગ :-
- ❖ ખનીજ :-
- ❖ પ્રમુખ વિશ્વ વિદ્યાલય :-

* પતંજલિ યોગપીઠ વિશ્વ વિદ્યાલય, હરિદ્વાર

- * ઉત્તરાખંડ પૌદ્યોગીકી વિશ્વવિદ્યાલય હરિદ્વાર
  - * ભારતીય પૌદ્યોગિક સંસ્થાન , રૂડકી
  - * હેમવતીનંદ બહુગુણા ગઢવાલ વિશ્વ વિદ્યાલય,શ્રીનગર -પૌડી
  - * કુમાઉ વિશ્વ વિદ્યાલય, નૈનીતાલ
  - * ગોવિંદવલ્લભપંત કૃષિ એન્ડ પૌદ્યોગિક વિશ્વવિદ્યાલય, પંતનગર
- ❖ મુખ્ય નદીઓ :- મંદાકિની,ગંગા ગંડક, યમુના, ઠાલી, રામગંગા, અલકનંદા, ભાગીરથી, ડબકા અને નિહાલ
  - ❖ મુખ્ય હિમ નદી :- ગંગોત્રી, સોના, યમુનોત્રી, મિલાન, બાલીંગ અને પોટિંગ
  - ❖ પર્વતો :- શિવાલિક, નંદાદેવી, કામેટ, ચૌખંભા, નંદાકોટ, પંચમૂલી
  - ❖ સરોવર :- નૈનીતાલ, ભીમ્તાલ, ખુપરતાલ અને પુનતાલ કુમાઉ વિસ્તાર
  - ❖ જળ સિંચાઈ પરિયોજનાઓ :- તેહરી બંધ પરિયોજના (ભાગીરથી નદી)
  - ❖ જળાશય ડેમ :- તેહરી બંધ
  - ❖ અભયારણ્ય :- રાજાજી રાષ્ટ્રીય અભયારણ્ય (હરિદ્વાર), ગોવિંદ પશુ વિહાર અભયારણ્ય
  - ❖ રાષ્ટ્રીય ઉદ્યાન :- જીમ કાર્બેટ રાષ્ટ્રીય ઉદ્યાન (રામનગર), ફૂલોની ઘાટી રાષ્ટ્રીય ઉદ્યાન (નાનીતાલ) , નંદાદેવી રાષ્ટ્રીય ઉદ્યાન (ચમોલી) અને ગંગોત્રી રાષ્ટ્રીય ઉદ્યાન (ઉત્તરકાશી)
  - ❖ વિદ્યુત મથકો :-
  - ❖ જોવાલાયક સ્થળો :- હેમકુંડ સાહેબ, પુષ્પ ખીણ, આદિ શંકરાચાર્યની સમાધિ, ડોડીતાલ, ગૌમુખ, રજ્જુ માર્ગ નંદાદેવી શિખર નૈની સરોવર, મસૂરી,અલમોડા,ઋષિકેશ, ચમોલી, ઉત્તર કશી,ગઢવાલ અને જોશીમઠ , ગંગોત્રી(ગંગા નદીનું ઉદગમ સ્થાન), જમનોત્રી,યમનોત્રી
  - ❖ મહત્વની યોજનાઓ :-
  - ❖ વિશેષ માહિતી :-
    - * ઉત્તરાખંડના પ્રથમ મુખ્યમંત્રી નિત્યાનંદ સ્વામી (૨૦૦૧) અને પ્રથમ રાજ્યપાલ સુરજીતસિંહ બરનાલા (૨૦૦૦) હતા.
    - * ઉત્તરાખંડનો ફૂલોની ઘાટી રાષ્ટ્રીય ઉદ્યાન અને નંદાદેવી રાષ્ટ્રીય ઉદ્યાન વિશ્વ ધરોહરમાં સ્થાન મળ્યું છે.

*